Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма принимають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вольнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к
Подиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 3. | Нинѣ: гр. к. Н. пр. Богоявл. рим. к. 2 по 3 Кр. | Завтра: гр. к. Богоявл. Г. рим. к. Приска п. | Недѣля 5 (20) сѣчня 1892. | Вcovходъ сонця 7 г. 46 м.; заходъ 4 г. 34 м. Баром. 762; термом. — 3·8° — 6·2°. | Рôкъ II.

Темнота и політика.

Яка темнота пануе въ нашôмъ народѣ, то ажь трудно собѣ представити. Не говоримо вже о тôмъ, що величезна маса нашого народу не умѣе нѣ читати нѣ писати; тажь звѣстно загально, що у насъ на 100 людей есть 75 зовсѣмъ неписьменныхъ. Але й зовсѣмъ неписьменный чоловѣкъ не мусить ще конче бути на скрôзь темный. Прецѣ вôнъ ходить до церкви и слухае тамъ божественнои науки, а церкви суть у насъ майже въ кождôмъ селѣ. Нашь селянинъ сходить ся бодай деколи зъ якимъ интеліґентнѣйшимъ чоловѣкомъ; тажь въ селѣ есть и дворъ, есть мѣсцевый панъ-отець, есть учитель. Чейже хочь коли-не-коли мôгъ бы вôнъ почути яку науку, яку раду, котра бы розъясняла его свѣтоглядъ и ставила на розумнѣйшу дорогу. Того однакожь, видко, нема. Мы здаесь, опѣкуемо ся „молодшимъ, темнымъ братомъ“ лишь на словахъ и тогди хиба, коли намъ его потреба, але тогди, коли ему того потреба коли розходить ся о его шкôру, тогди нема кому про него подбати. Бо колибъ такъ не було колибъ мы лишь не на словахъ опѣкували ся нашимъ братомъ селяниномъ могла бы середъ селяньства нашого панувати така темнота, яка доси пануе?

Забобоны, вѣра въ чародѣйства, духи и страхи, въ всѣлякѝ туманьства, якъ ворожбитство и вôдвертане хмаръ, а вôдтакъ піяньство и всяке зло, яке зъ него походить, руйнують нашого селянина до решты; всякій пройдисвѣтъ туманникъ обдурюе его и опигание та тягне зъ него зыски, бо нема кому того селянина поучити и наставити на добру дорогу. Въ одной сторонѣ якась баба ворожка ворожить фасольками або зъ картъ долю темному селянинови и каже зносити собѣ за то всѣлякого добра; въ другôй зновъ якась знахорка зашептуе всякѝ недуги та каже собѣ за то добре платити. Десь въ якôмсь мѣсточку зъявить ся зновъ ворожбитъ, що ворожить зъ руки щасте и нещасте чоловѣкови, а люде идуть до него якъ по свячену воду. Злодѣй, що удае духа або страха, обкрадае селянина. Въ иншомъ мѣсци отъ якъ н. пр. въ Новици, калуского повѣта, ходить хмарникъ хата вôдъ хаты и выбирае збôже нѣбы яко податокъ за вôдвертане хмаръ. Въ многихъ сторонахъ люде записають ся до негяну и руйнують не лишь здоровле, але й свôй та цѣлои родины маетокъ. Ось въ Махнôвци, турчаньского повѣта, продавъ якійсь Луць Калимонъ (вôнъ повиненъ бы называти ся Заливайко), по пяному щось ажь 14 морґôвъ ґрунту жидови Йойнѣ Амесови за 100 зр., а коли вôдтакъ вытверезивъ ся и опамятавъ ся, то ледви позбувъ ся бѣды ажь передъ судомъ и то ще мусѣвъ жидови заплатити 20 зр. коштôвъ процесу, але ще добре для него, що лишь тôлько стративъ.

То лишь кôлька на борзѣ позбираныхъ фактôмъ, але колибъ такъ можна про всѣ имъ подôбнѝ знати, всѣхъ ихъ позбирати разомъ, то мабуть не списавъ бы ихъ, якъ то кажуть, и на воловôй шкôрѣ, а тогди бы ажь показало ся, яка то глубока темнота пануе въ нашôмъ народѣ и якъ она его нищить та руйнуе, може чи не найбôльше изъ всего. А дежь тотѝ старшѝ просвѣченѝ браты, тотѝ найблизшѝ проводирѣ, де тота интеліґенція, що повинна бы заопѣкуватись тою темною масою и показувати ѣй лѣпшу дорогу? Тôй заѣхала въ голову велика політика якъ фѣра сѣна! Про такѝ дрôбницѣ она не дбае. Тутъ нема интересу для неи, бо она мусить слѣдити за великою ситуаціею політичною, мусить зазначити свое становище супротивъ вôдносинъ Россіи до Австріи и Нѣмеччины. Заговоришь зъ однымъ або другимъ про вôдносины нашого селянина, то вôнъ тобѣ на то скаже зъ омерзѣнемъ: „Хлопъ позостане хлопомъ; шкода труду и заходу!“

За то называе ся вôнъ „твердымъ“ патріотомъ та ще и величае ся тымъ, и хоче абы его величали, бо де лишь лучить ся нагода, то горлае на всѣ заставы, ось то нѣбы: дивѣть ся якій я твердый патріотъ! Лишь дуже маленька горстка есть такихъ, що дѣйство дбають про добро того темного брата и стараютъ ся его просвѣтити та научити и наста-

3

Очищена душа.

Зъ Мадярского, Людвика Тольная.

(Дальше.)

Але паннѣ Бертѣ и не при головѣ брати за велику цвѣтисту чарку зъ позолочуванымъ берегомъ; она гонить за малою служницею, що суваесь по коридорѣ, а зъ котрои хитрого лиця не видко нѣчого доброго.

— А що, Юзько, була ты тамъ?

— А вжежь, що була.

— Ну, що?

— Тамъ въ городѣ, отъ, грають въ круглѣ, старый Гетсеръ и панъ Фері Фаркашь.

— Та й ще хто?

— Та й ще и панѣ Гінариха, въ зеленôй ось вытятôй сукни.

— А бôльше нема нѣкого? Панъ-отця? Амвроза Віраґа? Ґедеона Йо?

— Нѣ, нема, нема бôльше нѣкого....

Якежь то страшне слово творять въ многихъ случаяхъ тыхъ кôлька невинныхъ буквъ, коли чоловѣкъ змушеный сказати: Нема въ нѣкого вѣрности, нема въ нѣкого характеру, нема чести, нема нѣчого, нѣчого.... нема нѣчого, добра, правды, чистоты на свѣтѣ.

Нѣчого.

Паннѣ Бертѣ зморщилось вôдъ гнѣву еи красне погôдне чоло, лишь брови еи говорять: „Горджу тобою, Фері!“ Але еи дрожачѝ уста, той духъ, що въ нѣи заперло, зраджують, що она ще теперь не може нимъ погорджати, а любить его безконечно, рада бы его боронити, звиняти его всѣлякими способами, абы собѣ самой доказати що Фері невинный. Можна прецѣ грати въ круглѣ, можна смѣяти ся безъ грѣху, можна перебути кôлька годинъ въ Гінаровôмъ городѣ, а не....

Надармо всяка оборона, — Берта сховала головку мѣжь листе винограду и, пôдчасъ коли мала служниця порае ся коло чарокъ, плаче бѣдна Берта и хлипае та гôренько жалуе ся на Гінариху, котра не чуе еи жалѣвъ, чого она, замужна жѣнка, вабить до себе молодого хлопця, що прецѣ не буде зъ нею женити ся.... бо, бо....

Тымчасомъ, — хочь ѣй бы ажь лекше стало, колибъ могла выплакати ся, мусить она вертати, бо тамъ въ хатѣ на ню чекають; та чого они чекають, що ихъ сюды принесло? Ѣй не треба нѣкого, нѣкого въ свѣтѣ, навѣть (ажь теперь прийшла поволи до того рѣшеня) и Фаркаша не хоче. Вôнъ ходить до Гінарихи, най шукае щастя у тои ледащицѣ, коли хоче....

Выпростувавши ся рôвненько войшла зъ великою повною тацою мѣжь гостей усмѣхнена, якъ разъ въ пору, коли панъ секретаръ такъ промавлявъ до панѣ Мігалій:

Святе сопружество то Божа воля, а для дѣвчины зъ чистымъ серцемъ нема высшои задачѣ, якъ зробити своимъ серцемъ, своею рукою поважаного чоловѣка щасливымъ на цѣле житє. Мôй вельми поважаный приятель, благородный Степанъ Филипъ, радникъ мѣста Кунмезы, звертае ся зъ своимъ честнымъ намѣренемъ до васъ, дорога, ласкава панѣ и просить торжественно о руку вашои любои донечки, панны Берты. Вôнъ знае еи вже вôддавна и цѣнить высоко, и волѣвъ бы еи понадъ всѣ дѣвчата. Менѣ припало то щасте, яко приятелеви и своякови бути посередникомъ его серця. Я знаю то добре, що ваша воля, моя дорога кумо, высоко поважана и ласкава панѣ, есть и воля мого дорогого кума Юры Мігалього. Нехайже вамъ то не стане важко, звеселити насъ вôдповѣдею для насъ цѣнною, божь вы найлѣпше то знаете, що и дѣти лишь на то зможуть пристати, чого бажають ихъ розумнѝ и люблячѝ ихъ родичѣ.

Наразъ подоймивъ ся молодый панъ Филипъ якъ въ церквѣ, коли панъ-отець промовить: „Господу Богу помолѣмъ ся!“ За нимъ и старый Филипъ ставувъ на рôвнѝ ноги, ба й панъ секретаръ а за ними встала и панѣ Мігалій а навѣть пôдняла ся й велика, бѣла кôтка, що десь тамъ въ кутику лежала на софѣ, и всѣ чекали, що то теперь буде.

— Я — я, — и панѣ Мігалій моргнула на доньку материньскимъ окомъ, якъ бы хотѣла еи просити, якъ бы ѣй радила, щобы мала розумъ и не вôдпыхала рѣдкого щастя вôдъ се-

вити на добру дорогу, а за то выставляєсь ихъ на посмѣхъ и называєсь „мягкими.“ Ось и пôде сварка мѣжь твердыми патріотами а мягкими, а темный селянинъ стоить и слухає та думає собѣ: За котрымъ бы менѣ ити? Мабуть чи не за тымъ, що дужче кричить? — Або вôнъ знає, кого держатись. Отъ поволеньки втягає ся такъ и темного селянина до політики и борбы партійнои, а вôнъ теперь, попри инше лихо, бере собѣ ще и нове на голову, та стає політикувати, замѣсть думати о тôмъ якъ бы то пôднести своє господарство. Въ слѣдъ за тымъ опанують єго ще и якѝ аґенты, котрѝ пôдшептами та намовами выводять єго на безхосенну и блудну дорогу, и такъ робить ся поволи роздоръ въ самôмъ народѣ.

Певна рѣчь, що й селянинъ повиненъ знати свои права горожаньскѝ, повиненъ о нихъ старати ся и повиненъ брати участь въ житю політичнôмъ, бо й єму то належить ся, а не лишь комусь тамъ одному; але закимъ хтось поважить ся втягати селянина до борбы політичнои и партійнои, найже дасть єму насамперед пôдставу до того, най усуне єго темноту, то єго найбôльше нещастє, най старає ся єго просвѣтити, най покаже єму спосôбъ, якъ пôднести свôй бытъ матеріяльный и стануги крѣпко о власныхъ силахъ. Хто же сѣє роздоръ въ тôй темнôй масѣ, хто втягає селянъ до великои політики, такои якъ то у насъ єи роблять т. є. до колотнечѣ, тôй допускає ся лишь братоубійства, а такого чоловѣка розважный селянинъ, хочь бы й зовсѣмъ неписьменный, не повиненъ слухати, бо то єго ворогъ.

Справы краєвѝ.

(Проектована зелѣзниця Станіславôвъ-Сиготъ). Пôсля проекту правительства въ переведеню будовы новои зелѣзницѣ изъ Станіславова до Воронянки, котра въ дальшôмъ продовженю буде провадити черезъ горы на Угорщину до Сиготу, вызначено трасу тои зелѣзницѣ зъ Хриплина до Надвôрнои долиною Чорнои Быстрицѣ.

Деякѝ интересованѝ стороны внесли представленє противъ тои трасы до краєвого Выдѣлу зъ жаданємъ, переложеня трасы изъ Станіслава на Богородчаны до Надвôрнои, а краєвый Выдѣлъ переславъ се представленє Міністерству торговлѣ. Однакъ Міністерство не могло увзглядните тыхъ бажань, бо въ наслѣдокъ поданя барона Лібіґа, властителя обшарôвъ лѣсовыхъ въ Солотвинѣ, котрый дає 50.000 зр. на кошты будовы и запоручує зелѣзници рôчный наборъ деревляного матеріялу що найменше на 2.000 ваґонôвъ, — заряджено доходженя, котрѝ выказали, що лінія на Богородчаны довша о 10 9 кільометрôвъ вôдъ лініи проектованои правительствомъ, коштувала бы що найменше о 900.000 зр. бôльше нѣжь ся послѣдня, супротивъ чого надвышка коштôвъ будовы зелѣзницѣ и єи технічнои експльоатаціи въ разѣ принятя трасы на Богородчаны не найшла бы достаточнои компензаты въ датку, жертвованôмъ барономъ Лібіґомъ, анѣ въ користяхъ комерціяльныхъ, якихъ можна сподѣвати ся по тôй лініи.

За те заявило Міністерство гадку, що интересованѝ могли бы самѝ взяти ся до будовы окремои зелѣзницѣ льокальнои изъ Станіслава на Богородчаны до Солотвины. Пôсля обчисленъ ц. к. ґенеральнои Дирекціи австрійскихъ зелѣзниць державныхъ, кошта будовы тои лініи, около 35 клм. довгои, вынесли бы при найбôльшôй ощадности въ будовѣ около 1,250.000 зр. а доходы зъ транспорту дерева, ґарантованого барономъ Лібіґомъ, покрыли бы въ приближеню кошты експльоатаціи.

При комісіи, що вôдбула ся въ Намѣстництвѣ 18 и 19 грудня 1891 р., въ цѣли переведеня ревізіи трасы проектованои зелѣзницѣ, порушивъ делеґатъ краєвого Выдѣлу сю справу, а теперь краєвый Выдѣлъ выславъ въ тôй справѣ меморіялъ до Є. Ексц. п. міністра Залеского и Є. Ексц. презеса польского Кола Яворского, зъ прошенємъ о поперте въ центральнôмъ правительствѣ справы змѣны трасы зелѣзничои.

Переглядъ політичный.

Presse доносить, що на оногдашнôй конференціи міністрôвъ зъ предсѣдателями клюбу ухвалено, що Рада державна буде тревати ажь до початку марта а безпосередно по тôмъ будуть скликанѝ соймы краєвѝ, по котрыхъ вôдтакъ въ маю зберуть ся спôльнѝ делеґаціи.

Комісія буджетова Палаты пословъ приняла внесенє посла Катрайна завзываюче правительство, щобы оно безпроволочно забезпечило и полѣпшило матеріяльный бытъ урядникôвъ державныхъ трохъ найнизшихъ клясъ ранґи и слугъ безъ рôзницѣ мѣсця проживаня и зажадало на то кредиту ще сеи сесіи. Представитель правительства вôдповѣвъ на то, що въ справѣ додатку на дорожню потрѣбне предложенє ще не выготовленє, але оно незадовго вже появить ся, а що до иншихъ справъ, то застерѣгає собѣ правительство свободу рѣшаня.

Заприсяженє новоименованого архіепископа ґнезненьско-познаньского, Стаблєвского, вôдбуло ся зъ великимъ торжествомъ. Архіепископъ приѣхавъ дворскою каритою до цѣсарского замку и тутъ, въ присутности двохъ міністрôвъ и другихъ достойникôвъ дворскихъ, вôдобравъ вôдъ него цѣсарь Вільгельмъ на тронѣ приписану присягу. Въ своѣй вôдповѣди, на подяку архіепископа, сказавъ цѣсарь, що має надѣю, що архіепископскій жезлъ спôчне въ сильныхъ, вѣрныхъ и справедливыхъ рукахъ. Говорять, що именованє Стаблєвского, есть заслугою польского посла Косцєльского.

„Славянскія Извѣстія“, орґанъ россійскихъ панславістôвъ, заснованый для пôддержуваня москвофільскои аґітаціи межи всѣми Славянами заграницею, до котрого и нашѝ москвофілы писали всѣлякѝ брехнѣ, перестають выходити, а за причину того подають то, що ґазетѣ тôй ставлено въ Австріи и Болгаріи великѝ перешкоды и трудности. Справедливо замѣчає на то Presse: А чомужь нѣхто не предплачувавъ тои ґазеты въ Россіи, Сербіи и Чорногорѣ, тамъ, де ѣй не роблено нѣякихъ перешкодъ и трудностей, де може бôльше панславістôвъ якъ въ Австріи и Болгаріи.

Новинки.

Львôвъ дня 4 (16) сѣчня.

— **Потверджене выбору.** Єго Вел. Цѣсарь потвердивъ выборъ п. Стан. Брыкчиньского на презеса а дра Генриха Затея на заступника презеса повѣтовои Рады въ Станіславовѣ.

— **Єго Цѣс. и Кор. Высокость,** Архікнязь Леопольдъ Сальваторъ полювавъ дня 13 с. м. въ камеральныхъ лѣсахъ въ Старявѣ, де застрѣливъ незвычайно великого-дика.

— **Преосв. епископъ Юліянъ Куйловскій** дарувавъ на вдовичо-сиротиньскій фондъ епархіи станіславôвскои суму 100 зр.

бе — я.... и бѣдна жѣнка ажь кôлька разôвъ зайшла ся, — я здаю ся на Бога и на мою деньку.... ну, Берто, щожь маємо сказати? Зъ твоимъ батькомъ мы вже погодимо ся.

Черезъ вôкно понѣсъ ся якійсь звукъ дзвона, якійсь такій дивный звукъ, якъ колибъ де горѣло...

— Я дякую за честь...

— Не зъ того кôнця, моя люба панночко, перебивъ ѣй панъ секретаръ, пôдôйшовши до дѣвчины, — але такъ: Нехай дѣє ся воля Божа. Всевышній радує ся завсѣгды, моя люба, добра панночко, коли двѣ молодѝ душѣ зрозумѣють ся и сполучать ся зъ собою святымъ супружествомъ. Мôй любый приятель, Степанъ Филипъ, хорошій якъ пристало мужчина, чоловѣкъ молодый, має добру посаду, всѣ єго загально поважають, а такого...

— Дякую вамъ, пане секретарь, любый нанашку, але я не вôддамъ ся.

Дзвоны гудѣли чимъ разъ страшнѣйше.

— Якъ то, вы не хочете вôддавати ся, люба панночко? Така красна...

— Не хочу, не хочу.

Старый Филипъ сѣвъ по тôмъ, а за нимъ и всѣ посѣдали, якъ колибъ то такъ належало ся по такъ сумнôмъ результатѣ.

— Падоньку, горить, панѣ! — крикнуло мале дѣвча крôзь дверѣ, а за нею вôдозвало ся ще пятьдесять молодыхъ и старыхъ жѣнокъ: „Горить!“

— Де горить?

— На кендерескôмъ фôльварку... Господи ратуй!

— На нашôмъ фôльварку?

— Тамъ, тамъ... пшениця горить, ой Господи, Господи... та ще стало ся и друге нещастє! крикнула якась стара жѣнка здоймивши руки до неба.

— Тату, бѣжѣмъ гасити! — крикнувъ молодый панъ Филипъ, и очи єму ажь засвѣтили ся. — Запрягаймо, де вôзъ?

А Ферi Фаркашь зайшовъ зъ панею Гінаръ въ густый затѣнокъ, не хотѣвъ, бачите, пропустити такои краснои нагоды, яка єму теперь лучила ся.

— Нещастє — кричали люде на улици— Юру Мігалього привалило въ стодолѣ. Исусе Христе, якій же страшный огонь, не дай Боже вѣтру, а то ще й цѣле село готове пôйти зъ дымомъ.

III.

Глухо дзвонять дзвоны на трѣвогу; возы котять ся оденъ за другимъ въ шаленôмъ бѣгу, жѣнки, дѣти бѣгають зъ одного кôнця на другій та заводять, пôдбѣгають до бôльшихъ вôдважнѣйшихъ громадокъ людей, та по сотный може вже разъ розпытують: Де горить? На котрôмъ фôльварку? Зъ нечуванымъ страхомъ показують всѣ на дымъ та головнѣ, що несе вѣтеръ, а знайшлось и богато такихъ, що стали таки напевно розказувати, що то жандармы пôдпалили чарду (коршму), звану „Мошолиґо“, въ котрôй сидѣвъ ватажко розбôйникôвъ Шовашь Дані, и зъ того пôйшло цѣле нещастє.

— Задля однои нужденнои свинѣ, чи задля двохъ або трохъ овець має теперь цѣле село терпѣти. Де такъ бѣжишь, Юстю, зажди!— кличе якась заводяча жѣнка, котра однакожь при тôмъ дуже добре видить, що дѣє ся, та бѣжить за дѣвчиною. — Чи то правда, що приѣхали сватати панну... а женихъ хорошій, богачь? Бѣжи собѣ до сто чортôвъ. Не зажд ешь?

Нѣ, Мігалѣвъ дѣвчина не пристанула, бѣгла дальше, бѣгла, що ажь духу въ нѣй не ставало понадъ потôкъ, ажь до Гінарового города; тамъ всунула малу худощаву голову крôзь дѣру въ плотѣ зъ тою щирою цѣкавостію, яка у всѣхъ вѣрныхъ слугъ, и дивила ся, якъ тамъ паничь похожавъ собѣ въ затѣнку зъ панею а иногдѣ бравъ єи ще й попôдъ руку.

— Отто поганець! — подумала собѣ дѣвчина и обернула наразъ голову, якъ колибъ єи оса въ ухо ужалила. Ось-ось ще й будуть цѣлувати ся... Отто красно!

(Дальше буде).

— **Именованя**. Суплєнтъ Захарій Дембіцеръ, именованый дѣйстнымъ учителемъ до ґімназіи въ Коломыѣ а дръ Винкентій Сьмялекъ учителемъ до IV ои ґімназіи у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла почтовыхъ офіціялôвъ: Ґустава Борна зъ Калуша до Станіслава, Емануила Гайдера зъ Чорткова до Сокаля, Авґуста Домбровского зô Львова до Калуша, Антона Шпіґля зô Львова до Городка.

— **Скаженый песъ.** Въ селѣ Княгининѣ пôдъ Станіславовомъ покусавъ 13 с. м. скаженый песъ одну жѣнку, вôдтакъ забѣгъ до Станіславова, де покусавъ 6 псôвъ а и 4 особы, ажъ одинъ якійсь панъ его застрѣливъ. Секція выказала, що песъ бувъ справдѣ скаженый, тому позабивано всѣ покусанѝ нимъ псы.

— **Фальшôвники срѣбла.** Львôвскій судъ засудивъ позавчера двохъ жидôвъ, Дувида Марка, зъ фаху голяра, родомъ десь ажъ зъ Ліверпуля и Ицка Месіяґера золотника зъ Сокаля, першого на 6 мѣсяцѣвъ а другого на 4 мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ за фальшоване срѣбла. Оба они були въ змовѣ и выробляли зъ цины и иншихъ примѣшокъ металічныхъ фальшиве срѣбло въ безформенныхъ кусняхъ, приналтовуючи до тои масы и кусникъ правдивого срѣбла, котре вôдтакъ въ очахъ купуючихъ вôдтинали и давали имъ на пробу, абы переконатись, що се справдѣ правдиве срѣбло. Тѝ масы продавали за стоплене срѣбло зъ рôжныхъ срѣбныхъ предметôвъ.

— **То може гнѣвати!** Въ Травъ въ Дальмаціи переставляли въ однôмъ старôмъ домѣ пѣчь и знайшли въ мурѣ старе письмо, на котрôмъ було выписано: „Въ сѣчню 1741 р. велѣвъ я въ сѣмъ головнôмъ мурѣ замурувати 1000 цекінъ въ золотѣ и два золотѝ ланцухи вартости 800 золотыхъ рублѣвъ. Хто знайде той скарбъ, най зарѣже 30 баранôвъ, поставить три бочки вина и най устроить великій пиръ на мою памятку. Князь Кольомбо Змаєвичь“. До саме той скарбъ замуровано не написано на папери. Бѣдный властитель дому, не має теперь день и нôчь спокою, бо хочь зали цѣлый сильный муръ въ домѣ задля непевного скарбу. То може дѣйстно гнѣвати!

— **Утѣкъ зъ тутешнои вязницѣ** Маріянъ Бодашевскій дня 14 с. м. коло 4-ои години зполудня вôдъ роботы коло сѣна въ маґазинахъ Роснера за Янôвскою рогачкою. Бодашевскій, що вôдсиджувавъ чотиролѣтну кару вязницѣ за злочинъ крадежи, єсть родомъ зô Львова, лѣтъ 24, высокого росту, тонкій, лице подовгасте, блѣде волосє и бровы темнѝ, очи сивнѝ, нôсъ довгій, борода голена.

— **Самоубійство**. Въ Станіславовѣ вôдобравъ собѣ житє капітанъ 2 батеріи 21 дівізіи артилєріи, Рільке. Причины самоубійства не знати.

— **Коли баба цѣкава.** Зъ Вѣдня перевозили оногди зъ вѣденьского шпиталю кôлькадесять жѣнокъ, що зôйшли зъ розуму, до шпиталю въ Кльостернайбурзѣ. Два возы заѣхали вже були до шпиталю, а третій мусѣвъ станути на улици. Коли вже изъ третого воза выведено божевôльныхъ, надбѣшла якась баба и стала д же пильно заглядати до воза, якъ колибъ чого шукала. Урядникъ шпитальный побачивъ то и сказавъ однôй изъ сторожницъ шпитальныхъ, що одна изъ божевôльныхъ хоче втѣкати. Въ однôй хвили прискочили до цѣкавои бабы и давай єи изъ цѣлои силы тягнути до шпиталю. Баба въ крикъ, але сторожницѣ привзычаєнѝ до такихъ крикôвъ, не робили собѣ нѣчого зъ того, лишь вхопили єи одна за руки а друга за ноги и занесли до шпиталю. Баба кидаєсь трѣпочесь, кричить, що она при здоровôмъ розумѣ; нѣчого не помагає. Єи занесли наборзѣ до якоись комнаты, а она стала такѝ крики выробляти, що лѣкарь шпитальный, думаючи, що она шалена, хотѣвъ єи вже замкнути въ окремôй комнатѣ, де замыкають шаленыхъ. Невадовго по тôмъ ставъ лѣкарь перечисляти, кôлько божевôльныхъ привезено єму до шпиталю; на картцѣ було написано, що 37 а вôнъ начисливъ 38. Ажь теперь показало ся, що одна зъ нихъ дѣйстно не була божевôльна. Цѣкава баба, що єи замкнули въ шпитали, несла чоловѣкови обѣдъ а побачивши вôзъ, заглянула до него зъ цѣкавости. Та и мала же добру нагоду заспокоити свою цѣкавôсть.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 16 сѣчня. Pol. Corr. доносить, що кôлька кабінетôвъ звернули увагу сербского правительства на то, що въ Сербіи перебувають болгарскѝ еміґранты, котрѝ ведуть аґітацію противъ особъ и правительства въ Болгаріи; именно австро-угорскій кабінетъ вказавъ на то, що Сербія єсть отвѣчальна за выходячѝ зъ вôдтамъ атентаты и стремленя до перевороту. Сербске правительство вôдповѣло на то, що не має нѣякого интересу въ змѣнѣ болгарского правительства и выдалить тыхъ еміґрантôвъ, скоро буде доказано, що они надужпвають сербскои гостинности.

Парижъ 16 сѣчня. Инфлюенца збôльшає ся; въ департаментѣ Ґаръ смертельнôсть подвоила ся, въ Нансі шпиталѣ переповненѝ, въ Марсилии пошесть слабне.

Берлинъ 16 сѣчня. Парляментови предложено проектъ закона, пôсля котрого почавши вôдъ дня 1 лютого допускає ся въ Нѣмеччинѣ знижене мыто на оплачене збôже заграничне на вôльныхъ складахъ перевозовыхъ ажь до цвѣтня безъ потребы доказуваня, зъ вôдки то збôже походить. Міністеръ фінансôвъ предложивъ буджетъ, котрый выносить около 185,111.569 міл. марокъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Поплатнôсть садôвництва.

Деинде люде придумують, якимъ то способомъ пôднести дохôдъ зъ того кусня землѣ, що єго мають, а у насъ умѣють лишь стогнати та нарѣкати та й на тôмъ все кôнчить ся. Отъ така насунулась менѣ гадка, коли я случайно прочитавъ въ однôй господарскôй ґазетѣ, якъ оденъ нѣмецкій господарь п. Екштайнъ зъ Ґетінґи обчисляє, якій вôнъ дохôдъ має зъ свого саду, якъ єму садôвництво поплачує ся. Абы заложити собѣ садъ, то числить вôнъ на кождый пень 1 зр. 80 кр. выдаткôвъ а вôдтакъ ще черезъ 12 лѣтъ три разы тôлько за страту, що землѣ, ужитои пôдъ садъ, не можна вже инакше ужити, отже разомъ на кождый пень черезъ той часъ 7 зр. 20 кр. Зъ сеи поры зачинає вже садъ приносити доходы и кождый пень приносить що чотири роки що найменше о 60 кр. бôльше чистого доходу. Розумѣє ся, що єсть то лишь дуже маленькій дохôдъ въ порôвнаню до того, якій дѣйстно буває, бо Екштайнъ каже, що одного року мавъ лишь зъ однои черешнѣ 21 зр. 60 кр., а зъ однои яблôнки ажь 52 зр. 80 кр. Дальше каже вôнъ, що продає що року, въ пору коли садовина доспѣє, неразъ на день и по 100 сотнарôвъ черешень, 200 сотнарôвъ сливокъ, 50 сотнарôвъ орѣхôвъ, 200 сотнарôвъ яблокъ и 50 сотнарôвъ грушокъ. Вôнъ обчисливъ докладно свôй дохôдъ и каже, що майже що року має зъ свого саду вôдъ 1 липня до 15 падолиста 9.600 зр. чистого доходу, а єго садъ представляє вартôсть 30.000 зр., значить ся, вôнъ має такій дохôдъ, якъ колибъ 30.000 зр. позичивъ кому на 32 процентъ.

Розумѣє ся, що садъ п. Екштайна мусить бути не маленькій та й садовина въ нѣмъ не послѣдна, коли приносить єму такѝ зыски, але всежь таки видко зъ того, що й малый садъ приносивъ бы значнѝ доходы, наколибъ лишь коло него добре ходити. А кôлькожь то у насъ єсть такихъ громадъ, де майже анѣ у одного господаря нема саду! Въ такихъ громадахъ кажуть звычайно селяне: „У насъ не удає ся садовина“. Не знати чому не удає ся? Прецѣ садовина удає ся всюды ажь далеко на пôвнôчь, де вже велика студѣнь; треба лишь умѣти выбрати такѝ роды садовины, котрѝ де въ якôй сторонѣ можуть найлѣпше удавати ся а вôдтакъ треба умѣти коло садовины добре ходити. На заложене саду знайде ся все ще навѣть у малого господаря досить мѣсця; садовиною можна дуже добре выкористати всякѝ неужитки, межѣ та убочи, котрѝ нема якъ обсѣвати. Щобы однакожь садовина добре поплачувала, то, поминувши вже то, що треба знати коло неи ходити, треба ще зважати на три рѣчи: 1) щобы дерева правильно родили а до того треба доброго добору деревъ для кождои стороны; 2) легку продажь садовины за добру цѣну и 3) певне мѣсце збутку.

Перша рѣчь въ тôмъ, щобы коло садовины розумно ходити, дерева що року вôдповѣдно гноити, пôдтинати и обрѣзувати та очищувати зъ усѣльницъ. Та отъ якъ у насъ не разъ буває: коли минувшого року кинулись були н.пр. у Львовѣ усѣльницѣ великими масами на садовину, то господарѣ ажь тогди пригадали собѣ, що треба щось робити, коли дерева ставали вже безъ листя. Та й тогди, що они робили? Мы видѣли одного господаря, що пôдкурювавъ усѣльницѣ на яблôнцѣ порохномъ, якъ пасѣчникъ пчолы! Абы устерегти садовину вôдъ морозôвъ, треба такожь добирати такѝ дерева, що пôзно цвитуть.

Друга рѣчь, щобы овочѣ можна легко и добре продати. До того треба, щобы була велика маса овочѣвъ одного рода, бо тогди гуртôвникъ раднѣйше купує. Въ тôй цѣли добре бы було, щобы въ однôй громадѣ або и въ кôлькохъ творились спôлки садôвничѝ, котрѝ бы мали одного рода овочѣ. Спôлки садôвничѝ суть ще и пôдъ иншимъ взглядомъ важнѝ. Коли садовина дуже зародить або єсть дуже дешева, то можна єи ще въ иншій спосôбъ зужиткувати: можна робити сушеницѣ, повила, яблочникъ, и т. д. До того треба вôдповѣдныхъ приладôвъ, котрѝ дорого коштують и для одного господаря трудно ихъ роздобути, що въ спôлцѣ далеко лекше.

Що до третои рѣчи, то вже не трудно знайти собѣ певне мѣсце збутку. Купцѣвъ и на свѣжій овочь и на сушенѝ, повила и т. д. легко знайти, кобы они лишь були. Можна навѣть высилати и заграницю, лишь треба такъ обходити ся зъ садовиною, щобы можна выдержати конкуренцію, и въ торговли овочами могли бы спôлки садôвничѝ приносити немалый хосенъ.

Отъ сихъ кôлька замѣтокъ подаємо пôдъ розвагу нашихъ господарѣвъ та любителѣвъ садôвництва.

— **Важне для ткачѣвъ.** Оденъ ткачь изъ Рожнова радить всѣмъ ткачамъ, щобы дотеперѣшнѝ берда тростяннѝ закинули, а купили собѣ сталевѝ, въ котрыхъ пряжа о много лекше ходить и рôвну дає роботу. Тростяне бердо коштує 80 кр., а сталеве 1 зр., отже о 20 кр. высше, но робота иде лекше и краснѣйше выходить. Въ Косовѣ и майже въ цѣлôмъ повѣтѣ косôвскôмъ завели собѣ уже всѣ ткачѣ тѝ сталевѝ берда и дуже собѣ хвалять ихъ. Тѝ сталевѝ берда можна дôстати въ Коломыѣ въ крамници „Гуцульскои Спôлки“ по высше означенôй цѣнѣ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

16 сѣчня	Львôвъ	Терно-пôль	Пôдволо-чиска	Ярославъ
Пшениця	11·25 11 75	11 70 11·50	10 71 11·75	11·35 12·—
Жито	10·—10·35	9 80 10 20	9 50 10 25	10·—10·50
Ячмѣнь	6 75—8 —	6 60—7 75	6 75—8 —	7·50—8 10
Овесъ	7 25—7·70	7·——7 25	6 81 7 25	7 30—7·85
Горохъ	6 50 13·—	6·25 13·—	6·— 12 50	7·— 13 —
Выка	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Рѣпакъ	13 —13 50	13·—13.50	13·—13·25	13 25 13·75
Хмель	50 —65 —	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	45 —55 —	42 —52 —	43 —53 —	45·—55·—
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Оковита	21·—21·50	—·——·—	—·——·—	—·——·—

Все за 100 кільо безъ мѣшка. Оковита готова за 10.000 літр. на мѣсци въ Львовѣ вôдъ 21·— до 21·50 зр. Хмѣль вôдъ 50 — до 65 — за 56 кільо

На торгъ вѣденьскій пригнано дня 12 с. м. волôвъ: 4145 штукъ зъ нашѣ и 562 штукъ худыхъ, мѣжь тыми зъ Галичины: 386 штукъ зъ нашѣ, 105 штукъ худыхъ и 81 штукъ зъ Буковины. За галицкѝ плачено: за найлѣпшѝ 59 зр. — кр. до 62 зр. — кр., найвысше 64 зр. — кр. до 65 зр.; за середнѝ 52 зр. — кр. до 58 зр. — кр. За коровы плачено 22 зр. — кр. до 32 зр. — кр.; за стадники 24 зр. — кр. до 32 зр. — кр. за 100 кільо живои ваги. Худый товаръ плачено по 20 зр. до 102 зр. за штуку.

Дня 14 с. м. доставлено на вѣденьскій торгъ 3207 штукъ телятъ; 1655 патрошеныхъ безрогъ а 8089 штукъ живыхъ и 372 штукъ патрошеныхъ овець та 431 ягнятъ. За патрошенѝ телята плачено: за найлѣпшѝ 56 до 60 кр., за середнѝ 50 до 54 кр.; за плôхшѝ 40 до 48 кр. За патрошенѝ безроги плачено 38 до 48 кр., за патрошенѝ вôвцѣ 22 до 34 кр., за живѝ вôвцѣ 24 до 34 кр. за кільо а за пару ягнятъ 5 до 11 зр.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.